

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **V. C. P.**, zastoupen Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem Lidická 960/81, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 2. 2026, č. j. 33 Az 20/2025-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2025, č. j. OAM-202/ZA-ZA11-HA15-2025, jímž stěžovateli nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatel z Vietnamu vycestoval v roce 2023, přiletěl do České republiky na základě víza za účelem sloučení rodiny, jelikož zde žijí jeho rodiče a dva mladší bratři, kteří se zde i narodili; chtěl by tady pracovat a v budoucnu studovat. Ve Vietnamu se o něj starali prarodiče. Ve vlasti nikdy neměl žádné problémy, stejně tak při vycestování z vlasti ani s vyřízením cestovních dokladů. Ve Vietnamu neměl žádné problémy se státními ani bezpečnostními orgány; neměl žádné potíže kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení. K tomu, čeho se obává v případě návratu do Vietnamu, sdělil, že tam má dluh a tady má rodinu, proto by zde chtěl setrvat. Peníze si půjčil od soukromé osoby na podnikání, obává se věřitelů, dluh není schopen splácet.

[3] Žalovaný uvedl, že rodinné vazby v České republice nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, není jím ani existence dluhu v zemi původu. V daném případě totiž

nelze konstatovat, že by stěžovateli příslušné státní orgány země jeho původu odmítly poskytnout ochranu či že by ji nebyly schopny poskytnout, pokud by se na ně s žádostí o takovou ochranu obrátil. Pokud by se tedy stěžovatel skutečně cítil ohrožen, může se obrátit na příslušné domovské státní orgány s žádostí o sjednání nápravy. Žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný si před vydáním rozhodnutí opatřil následující informace, jež jsou součástí správního spisu: Informaci OAMP: Vietnam: Bezpečnostní a politická situace v zemi: Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv ze dne 4. 6. 2024 a Informaci MZV ČR: Vietnam: Půjčky, úvěry a lichva ze dne 1. 2. 2024 (dále jen „Informace MZV ze dne 1. 2. 2024“).

[4] Stěžovatel v **žalobě** namítal, že žalovaný náležitě nezjistil skutkový stav a dospěl k nesprávným skutkovým závěrům a jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné. Žalovaný pominul, že vymezený důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany má relevanci rovněž z hlediska zákonného důvodu pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, neboť právě věřitelé stěžovatele mohou být považováni za původce vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Dle stěžovatele nebylo prokázáno, zda se v zemi původu neobrátil s žádostí o pomoc na příslušné orgány, jelikož při výslechu nebyl na tuto skutečnost dotazován. Úkolem žalovaného bylo vést pohovor tak, aby bylo stěžovateli umožněno předložit v úplnosti důvody své žádosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74). Nebylo možné po stěžovateli požadovat, aby skutečnost, že se neúspěšně obracel s žádostí o poskytnutí ochrany na vnitrostátní orgány, či nikoliv, uváděl v rámci pohovoru sám od sebe, neboť odpovědnost za vedení pohovoru spočívá primárně na žalovaném. Stejně tak neobrácení se s žádostí o pomoc na příslušné státní orgány v zemi původu nemůže znamenat samo o sobě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu.

[5] **Krajský soud** konstatoval, že stěžovatel rozporoval hodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1 ve spojení s § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, naproti tomu výslovně nebrojí proti posouzení otázky pronásledování podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Z tohoto pohledu bylo klíčové vyhodnotit pravděpodobnost rizika vzniku vážné újmy podle citované právní úpravy v případě návratu do země původu, původce této vážné újmy a možnost využití tzv. vnitřní ochrany v zemi původu (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57). Pro posouzení, zda byla ochrana před vážnou újmou ze strany státu, kam má být žadatel navrácen, dostatečná, se uplatní výkladové pravidlo dle čl. 7 odst. 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Krajský soud konstatoval, že z výpovědi stěžovatele vyplynulo pouze to, že má ve Vietnamu dluh z podnikání a obává se jeho vymáhání. Nezminil, že by proti němu někdo z věřitelů svůj nárok uplatnil, ani o tom, že by se tak mělo stát v nátlakové podobě fyzického či psychického násilí, které by bylo podřaditelné pod pojem mučení či nelidské zacházení. Dále bylo zcela zřejmé, že obavy stěžovatele směřují k věřitelům, tzv. soukromým osobám, kteří mohou být původci vážné újmy pouze tehdy, nejsou-li účinné vnitrostátní mechanismy ochrany proti takovému jednání. Krajský soud měl za to, že žalovaný v dostatečné míře zjišťoval podmínky ochrany dlužníků ve Vietnamu, k čemuž se váže Informace MZV ze dne 1. 2. 2024. Tato informace

pokračování

je ve vztahu k datu vydání napadeného rozhodnutí aktuální a shrnuje přehledně prostředky ochrany práv, které mohou dlužníci ve Vietnamu využít. Ohledně námitky nedostatečného zjištění skutkového stavu, zda stěžovatel využil prostředky ochrany ve Vietnamu a zda tyto prostředky ochrany jsou účinné, krajský soud uzavřel, že stěžovatel nevyjádřil žádnou prožitou negativní zkušenost s vymáháním dluhů, ani konkrétnější obavu ze způsobu takového jednání věřitelů. Jeho obava byla čistě hypotetická. Rozhodnutí žalovaného vycházelo z aktuálních a relevantních podkladů, které byly součástí správního spisu, a je přezkoumatelné.

[6] V **kasační stížnosti** stěžovatel namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Namítá, že krajský soud nesprávně posoudil skutečnost, zda žalovaný stěžovateli umožnil v rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvést v úplnosti všechny důvody jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel svou žádost o udělení mezinárodní ochrany založil na tom, že v zemi původu má dluh, přičemž peníze si půjčil od soukromé osoby na podnikání, není jej schopen splácet a obává se věřitelů. Žalovaný v rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany nepostupoval tak, aby stěžovateli umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti, krajský soud poukázal na to, že žalovaný k žádosti ani při pohovoru neuvedl žádné indicie, pro něž by měl žalovaný více zjišťovat okolnosti jeho dluhu ve Vietnamu, přičemž pravé důvody žádosti jsou z kontextu zcela zřejmé a spočívají v rodinných vazbách stěžovatele v České republice. Stěžovatel namítá, že uvedení azylově relevantních důvodů vedle okolností, které azylově relevantní nejsou, není důvodem k tomu, aby žalovaný snížil standard posuzování žádosti stěžovatele a zejména pak standard při vedení pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Dle stěžovatele byla dostatečnou indicií skutečnost, že má dluh ve Vietnamu a bojí se jeho vymáhání, tedy mu může hrozit vážná újma. V případě, kdy vyvstaly okolnosti nasvědčující tomu, že má stěžovatel odůvodněný strach z pronásledování z azylově relevantních důvodů, bylo povinností žalovaného vést pohovor tím směrem, aby jeho výsledek byl dostatečně konkrétní pro potřeby posouzení žádosti stěžovatele (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89).

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[8] **Nejvyšší správní soud** přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Vzhledem k tomu, že se jedná o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. nejprve posuzoval, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle judikatury může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny

judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[10] Stěžovatel jako důvod přijatelnosti své kasační stížnosti uvedl, že krajský soud posoudil způsob vedení pohovoru žalovaného se stěžovatelem jako dostatečný a dopustil se tak hrubého pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se o žádný z typových případů svědčících přijatelnosti kasační stížnosti nejedná.

[11] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Stěžovatel uvedl, že si půjčil peníze od soukromého věřitele na své podnikání. Tvrdí, že neměl možnost před žalovaným dostatečně vylicit svůj azylový příběh, respektive žalovaný se jej měl podrobněji doptat na okolnosti dluhu, aby mohl postavit na jisto, že stěžovateli v zemi původu nehrozí vážná újma. Jinými slovy, stěžovatel tvrdí, že si žalovaný za účelem zjištění skutkového stavu věci neopatřil nezbytné podklady potřebné pro rozhodnutí, a to ve vztahu k odůvodnění výroku svého rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

[13] Nutno konstatovat, že v řízení před krajským soudem, ale ani v kasační stížnosti svoji obavu vážné újmy nikterak více nerozvedl, bez bližšího vysvětlení pouze uvedl, že obava z věřitelů může být azylově relevantním důvodem dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu; bylo tak na žalovaném, aby zjistil veškeré relevantní informace o původu dluhu a osobě věřitele. Obava z věřitelů zcela jistě může představovat důvod pro udělení doplňkové ochrany, nicméně stěžovatel musí alespoň tvrdit nějakou reálnou indicii o možné (současné či budoucí) hrozbě, nikoli pouze odkázat na to, že se obává, že věřitelé budou chtít dluh zaplatit.

[14] Jak vyplynulo ze spisu, situaci dlužníků ve Vietnamu žalovaný dostatečně ověřil z aktuálních zpráv o zemi původu; hodnocení stěžovatelovy situace žalovaným mohlo být pouze tak podrobné, jak podrobná byla tvrzení stěžovatele. K dotazům žalovaného ohledně dluhu stěžovatel pouze uvedl, že se obává, že dluh nebude schopen splácet. Pohovor byl proveden za účasti tlumočníka, žádné námítky a doplnění k protokolu, který mu byl přetlumočen, neměl.

[15] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, zdůraznil, že správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany musí při osobních pohovorech postupovat tak, aby žadateli o udělení mezinárodní ochrany umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti. V rozsudku ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89, kasační soud uvedl: *„Pohovor s žadatelem o udělení azylu nemůže být veden pouze v obecné rovině, aniž jsou od žadatele požadovány konkrétnější informace. Vyskytne-li se při pohovoru určitá okolnost, která nasvědčuje tomu, že žadatel mohl být pronásledován pro uplatňování politického práva a svobody nebo má odůvodněný strach z pronásledování státní mocí z důvodů stanovených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., je povinností správního orgánu vést pohovor tím směrem, aby jeho výsledek byl dostatečně konkrétní pro potřeby udělení azylu. Toto*

pokračování

platí tím spíše, pokud správní orgán nemá k dispozici jiné podklady pro své rozhodnutí.“ To v daném případě bylo splněno. Stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by mu mohla v případě návratu do Vietnamu hrozit vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu; takové skutečnosti nenalezl na základě podkladů, které si žalovaný o zemi původu obstaral, a s nimiž se stěžovatel seznámil, ani žalovaný. Správní orgán v řízení musí umožnit žadateli o mezinárodní ochranu sdělit všechny okolnosti, které považuje pro udělení mezinárodní ochrany za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je obvykle poskytována, resp. pro které ji lze poskytnout (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Azs 14/2003-66).

[16] Kasační stížnost stěžovatele se týká otázek již řešených v judikatuře Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud tuto judikaturu neshledává rozpornou a rovněž nemá důvod se od ní odchýlit (viz usnesení NSS ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30, ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31, ze dne 19. 10. 2023, č. j. 10 Azs 219/2023-32, ze dne 24. 7. 2024, č. j. 1 Azs 136/2024-26, ze dne 19. 2. 2024, č. j. 10 Azs 291/2023-39, ze dne 28. 3. 2024, č. j. 2 Azs 305/2023-32, ze dne 20. 9. 2024 č. j. 5 Azs 152/2024-31 a ze dne 27. 6. 2025 č. j. 5 Azs 50/2025-28).

[17] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně poukázal na to, že aby hrozící nebezpečí od soukromé osoby (věřitele) bylo relevantním důvodem ve smyslu zákona o azylu, musela by k němu přistoupit ještě nečinnost státních orgánů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007-68, ze dne 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016-19, či ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016-31). Tato nečinnost by pak mohla spočívat v neschopnosti či neochotě těchto orgánů poskytnout přiměřenou ochranu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, či ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62). V případě jednání soukromých osob musí žadatel nejprve využít prostředků ochrany, které nabízí jeho domovský stát, přičemž potenciální důvod k udělení mezinárodní ochrany by mohl nastat teprve tehdy, kdyby ochrana v zemi původu selhala nebo byla nedostatečná. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003-44, uvedl: *„Neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně.*“ O tento případ se však zcela zjevně nejedná, stěžovatel nijak netvrdí, že by se na příslušné orgány ve vlasti vůbec obrátil.

[18] Nejvyšší správní soud uzavírá, že se krajský soud nijak neodchýlil od judikatury kasačního soudu a nedopustil se ani hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Kasační stížnost proto soud odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Žalovanému, jemuž by dle pravidla úspěchu náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. června 2026

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu